

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2376

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2376

NO. 248. — ŠTEV. 248.

NEW YORK, SATURDAY, OCTOBER 22, 1927. — SOBOTA, 22. OKTOBRA 1927.

VOLUME XXXV. — LETNIK XXXV.

Z orožjem proti štrajkarjem.

OBLASTI SMATRAJO STAVKO I. W. W. KOT PROTIPOSTAVNO

Lastniki premogovnikov v Coloradu zahtevajo državno milico. — Nadaljni rovi v Coloradu so bili ohromljeni vsled I. W. W. stavke. — Industrijska komisija je proglasila stavko za nepostavno.

DENVER, Colo., 21. oktobra. — Colorado Fuel & Iron Company je zahtevala včeraj vmešanje državnih konštabeljev, če bi ne mogle okrajne oblasti nuditi več varstva "onim, ki so voljni delati", to se pravi, zahtevala je zatrtje piketske delavnosti I. W. W., vsled katere je bilo včeraj ohromljenih par nadaljnjih premogovnikov v Walsenburg okraju južnega Colorada.

R. H. Hair, generalni superintendent kompanije, je dvignil trditve, da se je devetdeset odstotkov delavcev udeležilo stavke le vsled ustrahovanja.

William H. Young, član državne industrijske komisije, ki je proglasil stavko za nepostavno, je zagotovil, da je storila komisija vse, kar je bilo v njeni moči za premogarske magnate ter jih opozoril sedaj na policijo.

Kljub ediktu industrijske komisije in šerifa H. Capps, da je piketska delavnost nepostavna, so včeraj zopet postavili pikete pri različnih rovih, pri čemur so bili trije piketi aretirani.

John Morgan, kapitan rovskih stražnikov, je pretil s streljanjem na skupino piketov, med katerimi je bilo več žensk, ko se je slednja postavila pred Lester in Rouse rova Colorado Fuel & Iron Company. Nikdo se ni brigal zanj in vsled tega je opustil namero, da izpremeni svojo pretnjo v dejanje.

Od državnih in okrajnih oblasti izdano povelje, naj se aretirajo vse pikete v Coloradu premogarski stavki, je imelo včeraj za posledico svarilo Industrial Workers of the World na naslov oblasti, naj se ne vmešavajo v boj delavcev.

— Mi upamo, da bomo stavko zaključili na mirnoljubnem način, — je izjavil organizator I. W. W., Paul Seidler, — a če bo ubit le en stavkar, se bomo znali postaviti po robu.

Uradniki United Mine Workers unije so izdali včeraj znova, prav kot državna industrijska komisija, poziv na organizirane premogarje, naj ignorirajo stavkarski poziv I. W. W., dočim so šerifi v prizadetih okrajih zaprisegli nadaljne "pomočnike" za varstvo interesov lastnikov premogovnikov.

BERLIN, Nemčija, 21. oktobra. — Zastopniki zveze premogarjev in lastnikov rovin rjavega premoga v centralni Nemčiji, so se včeraj sestali v Berlinu, da skušajo doseči sporazum glede premogarske stavke. Stavkarski položaj je bil včeraj zelo resen, ker je prizadetih celih 90 odstotkov vseh srednjenemških premogarskih okrajev.

Po sedem ur trajajoči seji je objavila razsodišna komisija, da so prišli zastopniki podjetnikov in delavcev do sporazuma glede različnih točk in da obstaja upanje, da bo mogoče že v ponedeljek zopet pričeti z obratovanjem.

Medtem pa so bile številne velike industrijske naprave v centralni Nemčiji prisiljene zapreti svoja vrata radi pomanjkanja kurivnega materiala. Najbolj so bile prizadete vsled stavke papirnice, sladkorne in kemične tvornice.

Agitacija med premogarji v ostalih premogarskih okrajih zavzema vedno širše kroge. Na tleh pridobiva prav posebno v ruhrskem okraju, kjer zahtevajo vse organizacije stavko za višje mezde in solidarnost s stavkarji v poljih rjavega premoga po centralni Nemčiji.

Rojaki, spominjajte se nesrečnih slepcev ter darujte za Slepški Dom v Ljubljani!

FAŠISTOVSKO GLASLO PROTI VATIKANSKIM ZAHTEVAM

Fašistovski organ je uničil vsa upanja Vatikana. Foglio d'Ordini izjavlja, da se ne more niti razpravljati o restavraciji posvetne sile papeštva. Javnost je mnenja, da morajo biti vsa pogajanja dolga in tajna.

RIM, Italija, 21. oktobra. — Z dvorljivimi in spravljivimi besedami, a kljub temu z veliko odločnostjo, je zavrnil list Foglio d'Ordini, oficijelni organ fašistovske stranke, včeraj vsak predlog, da se restavrira posvetno silo papeža, o kateri je izjavil Osservatore Romano, oficijelni organ Vatikana, pretekli četrtek, da je edina možna rešitev slavnega "rimskega vprašanja".

Nekako samovoljno razlagajoč besede "Osservatore Romano", pravi uradni list Foglio d'Ordini:

— Jasnje je, da bi merala biti za fašistovsko Italijo restavracija, celo v najbolj skrajni obliki, posvetne sile, ki je prenehala leta 1870 z velikanskimi prednostmi, po našem mnenju, za moralni ugled rimske cerkve, izven vsakega vprašanja.

— Če je temeljil vsled tega Vatikanski rešitev "rimskega vprašanja" izključno le na restavracijo posvetne sile, so bila njegova upanja na brutalen način uničena, in bližanje me d'Ordini in državo je bilo vsled tega za nedoločen čas preloženo. To pa ni mnenje Foglio d'Ordini. List odkritosrečno priznava, da je problem težaven, a svari fašiste pred prevelikim pesimizmom, ko pravi:

— Fašistovska Italija, ki ima pred seboj celo dvestoletje, lahko uspe, ne da bi se odpovedala katerikoli osnovni pravici države v zadevah, v katerih se je liberalizem ponovno izjavil.

Foglio d'Ordini daje celo izrazne neke vrste pretnji, ko pravi:

— Še nikdar ni obstajal v svetovni zgodovini vozel, katerega se ni razlozilo, ali s silo, ali s potrepljivostjo ali pa pretkanostjo. To velja tudi glede "rimskega vprašanja".

To slučajno omenitev sile razlagajo ponekod kot svarilo na naslov Svete stolice. Takoj nato pa odgovarja Foglio d'Ordini na ugovorja Osservatore Romano, da se Vatikani prav nič ne mudijo, ko pravi, da je fašistovski režim pripravljen čakati celo stoletje za rešitev tega vprašanja.

Odločno rešitev fašistovskega uradnega lista, da sprejme prošnjo vatikanskega organa za restavracijo posvetne sile, ki je očitno pogoj Vatikana, je povzročila razočaranje v gotovih krogih, v katerih so smatrali problem že skoro uravnanim. Ustvarila je tudi precejšnje presenečenje, posebno potem, ko so komentirali v fašistovskih listih navidez kazali, da ni javno mnenje v celnem proti predlogom Osservatore Romana.

V odgovornih krogih pa so izjavili, da ni odgovor Foglio d'Ordini omajal vseh upanj na zadovoljivo rešitev, ki bi bila sprejemljiva za obe strani. Ostalo je temeljno dejstvo, da je Osservatore Romano ugledil pot za pogajanja, ki bodo mogoče dovedla do dobrih rezultatov, če bi se jim približalo v spravljivem duhu tako s strani Vatikana kot s strani vlade. Gotovo pa je, da bi bilo treba voditi pogajanja z veliko tajnostjo in da bi se vršila mesece, če ne leta, ker je problem tako važen, da se mu je treba približati z največjo previdnostjo z obeh strani.

ATENTAT S POLITIČNIM OZADJEM

Zagovornišvo Samuela Schwartzbara ima na razpolago sezname tisočev in tisočev žrtev ukrajinskih pogromov.

PARIZ, Francija, 21. oktobra. Proces proti Samuelu Schwartzbaru radi umora proti-revolucijskega generala Simona Petlure, dobiva vedno bolj in bolj politično lice in večkrat je čuti nazore, da ni procesiran Schwartzbar, temveč Petlura. Zrno stvari se suče okrog odgovornosti Petlure za židovske pogrome, katere se je v prvi vrsti pripisoval njegovemu ukrajinskemu obrambnemu ministru. Razgovor o ukrajinskih pogromih, le v enem slučaju 870 z imeni in naslovi, od katerih je bilo 150 žensk in 220 otrok, ki so bili v teku treh dni umorjeni na bestialen način. Razvnetega bo spravila obramba na lice mesta priče, ki bodo izpovedale glede grozotnih podrobnosti pogromov, katere je baje vpiral Petlura.

Zastopniki obtožbe, katere podpira družina Petlure, ne zanikajo odgovornosti umorjenega kozarskega hetmana za pogrome v Ukrajini, pač pa so privedli sedaj v postavi Dobkowskija, ki je bil baje leta 1918 komisar za židovske zadeve v sovjetski vladi, obremenitve priče, ki trdi, da je bil umor Petlure organiziran od nekega tajnega sovjetskega komiteja, katerega član je bil Schwartzbar.

Odgovor Schwartzbara na predloženo izjavo Dobkowskija je napravil globok utis na sodno dvorano. Rekel je:

— Jaz sem tega človeka podpiral in prehranjal. Dostaviti hočem le eno besedo. Mi židje smo razdeljeni na dve skupini: Jezuse in Judeže. Ta mož je Judež.

Državni pravnik Champinchi je navedel včeraj kot priče več prejšnjih častnikov Petlure. Ti so skušali dokazati, da je bil Petlura dejanski prijatelj Židov. Večkrat je prišlo tekom včerajšnjih razprav do ostrih spopadov med Champinchiem in zagovornikom, slavnim odvetnikom Torres.

Oproščeni kapitan.

BOSTON, Mass., 21. oktobra. Porotniki so oprostili včeraj v zvezenem sodišču kapitana Diehla s parnika Roma. Kapitan je bil obtožen zanikarnosti v zvezi s kolizijo in potopitvijo pomorskega čolna S-51 v septembra leta 1925.

OBDOLEŽEN DVOJNEGA UMORA

Tragedija, ki se je očividno zavrnila v zgodnji jutranji uri, je bila prijavljena policiji šele zvečer, ko je našel mož trupla svoje žene in hčerke.

Mrs. Anna Hansen, stara 45 let in njena adoptirana hčerka, Milma Macki, stara devetnajst let, sta bili pretepeni do smrti včeraj zjutraj v pritličju dvonadstropne hiše na 6. cesti v Brooklynu. Glavi obeh sta bili razbiti.

Čeprav je določila policija čas umorov na približno šesto uro zjutraj, je prijavil umor policiji šele malo pred sedmo uro zvečer mož Mrs. Hansen, John, star petdeset let, mašinist, uslužben pri Busch Terminal v Brooklynu.

Hansen, o katerem je rekla policija, da je bil pijan, je prišel na postajo na 4. Avenue, več kot eno miljo proč od svojega doma, stopil pred mizo seržanta ter rekel:

— Pošljite ambulanco v mojo hišo. Našel sem ženo in hčerko krvavi na tleh obednice. Mislim, da sta mrtvi.

Seržant je poklical ambulanco iz Norveške bolnice, dočim sta odšla dva detektiva v hišo s Hansenom. Ko sta prišla luč, sta našla trupla Mrs. Hansen in Milme Macki na tleh obednice. Preproga je bila zvita in pohištvo preobrnjeno. Znak, da se je vršil boj.

Dr. Heršek, ki je prišel par minut pozneje iz bolnice z ambulanco, je izjavil po preiskavi, da sta mrtvi obe že najmanj dvanaest ur. Hansena so nato odvedli na policijsko postajo, kjer ga je pozneje zadržal inspektor Sullivan. Hansen je izpovedal, da je pil z nekim mornarjem pozno v noč v sredo ter pil pozneje še nekaj vina, katerega je imel v kleti svoje hiše.

Nato ga je premagalo vino. Zaspal je. Prebudil se je nekako opoldne, a ni mogel stopiti na noge. Splazil se je na stopnjice kleti, odšel v obednico ter našel tam svojo ženo in Milmo na tleh.

Ob poltreh popoldne, pravi policija, je šel Hansen v neki lokal v bližini, vrgel bankovce za \$10 na mizo ter rekel medtem: — Jaz sem v strašnih zadregah. Ravno kar sem našel svojo ženo in hčerko mrtvi. Nato je odšel nazaj domov, se o v bližini obklesal svoj najboljši oblek, ko te ostal domov do šeste ure, nato je najel taksi ter se odpeljal na postajo.

O nadaljnjem potu zadeve bomo poročali.

NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA"

FALL IN SINCLAIR PRED POROTO

Pomočnik Falla je podal nadaljne izjave glede cele zadeve. — Poudarjal je izvanredno skrivnost podelitve kontrakta. — Pogodbo je videl, ko je bila že zdavnaj podpisana.

WASHINGTON, D. C., 21. oktobra. — Pomožni tajnik za notranje zadeve, E. C. Finney, s kojega izpovedmi v procesu proti Fallu in Sinclairju radi osleparjenja vlade v zvezi s podelitvijo najemninskega kontrakta za Teapot Dome petrolejske rezerve, se je nadaljevalo včeraj, je podal nadaljne izjave, soglasno s katerimi je pustil njegov šef ohraniti v največji molčečnosti transakcije, ti kajoče se Teapot Doma.

Zagotovi je, da je videl najemninski kontrakt šele potem, ko je bil že davno sklenjen, da ga niso nikdar pozvali k posvetovanjem glede kontrakta in da je celo po podpisu kontrakta Fall zabičal svojim podrejenim, naj ne dajo nikakih informacij glede podelitve kontrakta za petrolejske rezerve.

Do povsem izvanrednega dogodka je prišlo včeraj, ko se je dvignil Fall ter pričel govoriti, označujoč svoje zagovornike. Šlo je pri tem za poskus obrambnih odvetnikov, da napote Finneya, da poda Fallu razlago dveh paragrafov znanega pisma mornariškega tajnika Denbya na Falla, proti čemur pa je protestiral Owen Roberts, posebni obtožitelj vlade. V eni teh klavzul je Denby faktično privolil v to, da naj vodi Fall kot tajnik za notranje zadeve, vse podrobnosti najemninskega programa, kot se je bahal Fall v nekem pismu na petrolejskega magnata Dohenyja.

Tožil radi pepela svoje žene.

CHICAGO, Ill., 21. oktobra. — Arie Menelsohn iz Omaha, Nebraska je tožil včeraj Oak Woods Cemetery Association na odškodnino \$100,000 radi izgube pepela njegove žene.

Smrt prejšnjega bavarskega min. predsednika.

MONAKOVO, Bavarska, 21. oktobra. — Dr. Eugen von Knilling, prejšnji bavarski ministrski predsednik, je umrl tukaj. Dosegel je starost 62 let. Tekom Hitler-Ludendorff revolucije v novembru leta 1923 je bil dr. von Knilling aretiran od vstašev.

Prepovedano sedeti v naročju.

AURORA, Ill., 21. oktobra. — 22-letna Beryl Mason je bila obsojena od policijskega sodnika na \$25.00 globe radi nedostojnega obnašanja, ker so jo zalotili, ko je sedela v avtomobilu, ki je stal na cesti Aurore, v naročju mladega moža.

ŠOLANJE SUHAŠKIH AGENTOV

V Washingtonu bo otvoren šola za suhaške agente. — Učili se bodo kdaj streljati in kdaj klicati policijo.

WASHINGTON, D. C., 20. okt. Elementarna šola za prohibicijske agente bo otvorena vsled iniciative nove suhaške izvrševalne administracije.

Dr. James Doran, prohibicijski komisar, je rekel včeraj, da se bodo pričeli razredi tukaj dne 1. novembra. Če bo služila ideja namenu, da se poveča uspešnost pri izvrševanju prohibicije, se bo izvedlo načrt po celi državi.

Povelja so bila že dana vsakemu državnemu administratorju naj pošlje po enega agenta v Washington za prvi termin v šoli. Ti agenti bodo prisostvovali predavanjem redno dva tedna ali še dalj časa. Če se bodo ti prvotni učenci izkazali uspešnim, bodo poslani nazaj k državnim administracijam, kjer bo vsak organiziral sličen razred ter postal inštruktor.

Med predmeti, katere bodo poučevali, bodo naslednji:

— Kaj so preiskovalna povelja, kje jih je mogoče dobiti in komu se jih lahko izroči.

Kako izvesti aretacije: kdaj poslužiti se strelnega orožja; kdaj streljati zares in kdaj za ustrahovanje.

Nekaj fundamentalnosti Volsteadove postavbe in kako so jo sodišča razlagala. Kako napraviti dober slučaj v sodišču: pričevanja, ki so najbolj tehtna; kako poslušati sodniki in porote.

Do kakega obsega lahko sodelujejo agenti s privatnimi državljani pri izsleditvi kršilcev postavbe. Odnosaji med zveznimi agenti in državnimi uradniki; kdaj poklicati krajevno policijo na pomoč.

Seznam.

To je seznam, ki pokaže, koliko ameriškega ali kanadskega denarja nam je treba poslati, da poskrbimo v stari domovini izplačilo omenjenega zneska; bodisi v dinarjih ali lirah. Podatki so veljavni do preklica, ki se po potrebi objavi na tem mestu.

Ne dvomimo, da vam bo ta pomudna ugajala, posebno če, ako boste vplačevali svoje kredit in nalo študijev ter točno poskrbeli.

Dinarji	Lire
Din. 500 \$ 9.40	Lir. 100 \$ 6.10
Din. 1,000 \$ 18.80	Lir. 200 \$ 11.90
Din. 2,500 \$ 46.25	Lir. 300 \$ 17.55
Din. 5,000 \$ 92.50	Lir. 500 \$ 23.75
Din. 10,000 \$ 185.00	Lir. 1000 \$ 46.50

Za polnizjave, ki proučuje Dostojni Dinarjev ali pa Dostojni Lirj dovolj jasno posredni načinu prijavitelj posred.

Namaka po krajnjem planu kvitiranja v najbližnji čas naj se odloži na stroški 25.-

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, NEW YORK, N. Y.

Posebni podatki.
Priljubljen za tujce, ki ameriških dolarjev v Jugoslaviji in Italiji žele kakor daleč: vs \$25, ali manjši znesek 75 centov; od \$25, naprej do \$200, po 6 centov od vsakega dolara. Za volje evrov po gl. menem države.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

PIERRE MAC ORLAN:

KUGA

Dne 25. maja 1720. ob solnčnem zatonu je priplula v marseljsko pristanišče ladja kapetana Chatauda, ki se je vračala iz Tripolija v Siriji. Ko se je zasedla tik galej, je stopil na kopno Chataud in je sporečil zdravstvenemu uradniku, da so trije mornarji — med njimi dva Turka, ki so jima bili liproti potrdili, da sta zdrava — med vožnjo umrli za hudo mrzlico, ki je močno spominjala na kugo. Zdravstvena oblast je mislila, da je dovolj, če se postavi ladja v karanteno, medtem ko se se je moštvo izkrcalo in porazgubilo v pristaniškem mestu. Do konca meseca so se vsidrale v luki še druge ladje, tako da si je kuga nabrala celo orožarno smrtonosnih pušic in je lahko stopila s polno silo na plan. Napadla je bila mesto z vseh strani in povzročila strahovit poplahl. Ljudem se je zdelo, da je napočil sodnji dan.

Prav tiste dni je plemeniti gospod Estoubeillan za silo prebolel srčno rano, ki mu jo je zadel ne-nadni odhod njegove ljubice. Le-ta je slovela pod imenom Manon Chretien kot gledališka igralka in obzirna t olaznica in ljubezenskih izkušnjah. Ko pa se je pri petdesetletnem gospodu Estoubeillanu seznanila z brhkim galejskim častnikom, je odšla čez noč v pustiv.

Kuga je izpremenila srčno nezgodo še večje gorje, ki ni poznalo manjvrednih tolažil. Plemeniti gospod d'Estoubeillan je zapustil svoj dom v Rue d'Escales in vzel s seboj nekaj galantnih knjig z usnjenimi platnicami in s plemiškim grbom, ki jih je hotel (brez vsakršnih sebičnih namenov, kaj-pa) podariti nezvesti ljubimki. Pobral je najdražje dragulje in krenil s svojim komornikom v oddaljeno vilo ob cesti, ki vodi iz Marseille v Aix. To podeželsko hišo je bil nedavno kupil in je v nji častil Chretien kakor boginjo, zahtevaje, da mu s kozarcem vina v roki prepeva slovite porcheronske pesmi.

Iz voza, ki je peljal plemenitega pribežnika v izgnanstvo njegovih najslajših spominov, je z grozo zrl prizore, ki so se vrstili po ulicah. Pred hišami z zaprtimi durmi, ki so imele velike bele križe, so ležala zapuščena, napol razgaljena trup-

la in čakala, da pridejo ponje "kro-karji", kakor so imenovali gro-barje, ki so jih pošiljale oblasti. Galejski sužnji, ki so jim bili ob-ljubili prostost, so jim pomagali pri tem opravilu. Srečali so voz, na katerem so ležala križem nametana trupla. Kaznjenci v eskorti, ki so vlekli voz, so pozdravili plemenitega gospoda z zategnjenim, otožnim "huj!" kakor so bili vajeni pozdravljati odličnike, ko so si o-gledovali galeje.

Solnce je pripekalo nad belim mestom, kjer so ljudje posedali o-koli ognjev sredi razbeljenih ulic boječ se zaprtih prostorov in za-pujaje čistemu žaru plamenov, ki jim kuga ne more do živga. Ob-upanci se niso hoteli ogibati voza in gospod d'Estoubeillan je za ste-klji venomer prosil Boga, naj odv-rne od njega vročični zadah kuge, ki veje po mestu. Malo pred soln-čnim zatonom je prispel v svojo vi-lo. Brž je planil v sobo in je veiel slugi, naj seže okuženo kočijo. Ta-ko je vzplamenel velik ogenj, a nihče izmed sosedov ni slutil, čemu je plemeniti gospod zažgal kres.

*

Na vse zgodaj se je d'Estoubeil-lan predramil. V glavi so mu kar mrgoleli sanjski prividi, ki so ga mučili vso noč. Vdise temu pa je solnce prijazno sijalo nad mično pokrajino kjer so stale trte v pra-vilnih vrstah kakor vojaki. Okno je bilo odprto in d'Estoubeillan je vdihaval vonj in severni veter.

Ko je videl, da prihaja po cesti z marseljske strani gospodska kočija, mu je mraz izpreletel telo. Zaprl je okno in se poskušal za-topiti v spomine na zalo toponosno dekle s plavimi lasmi. Težak vzdih se mu je izvil iz prsi, ko je vzel v roke kozarec: "Zakaj si me zapu-stila, okrutnica?" Postavil je ko-zarec na toaletno mizo in s skrbjo v očeh ugledal svoj jezik in notra-njo stran trepalnic. Nato je stopil v park za vilo. Nekaj sekund mu je plaval pred očmi strahoten privid. Videl je samega sebe na kopici se-na. Bil je napol nag, zapuščen, ves črn v obraz in posinl po trebuhu. Privid, je bil tako jasn, da je od strahu pozabil, kje je stal. Hotel se je utešiti s knjigo. Zaman. Pred duhom so se mu obračala kolesa kužnega voza, ki ga vlečejo galej-ski sužnji. Slišal je njihovo zateg-njeno petje. Preplašeno si je za-mašil ušesa in skušal misliti na Manon Chretien misel, ki mu je vrnila čilost, kakor rosa, ki zju-traj ovlaži vrtnice.

*

Tako je živel d'Estoubeillan dva meseca. Bil je kakor puščavnik, ki nima stika s svetom. Hranil se je s sadovi svojega vrta, z grozljivim vinogradom, s perutnino. Nič ni vedel, kako je v Marseille in niso-lji grozote še narasle. Na vas se prihajali strašni glasovi. Nezna-nega moža, ki je prišel po cesti iz Marseille, so kmetje linčali.

Molitve in nepečnost so povečale

strah gospoda d'Estoubeillana. Vsako jutro je moral komornik nakaditi hišo s dišečimi rastlina-mi. In ko je ponoči pihal okoli-koli vogalov severovzhodni veter, ki je prihajal od Marseille, je bila hiša zaprta in zapečatena kakor sod pi-va.

Neko noč pa je začul d'Estou-beillan trkanje na vrata. Ker se komornik dolgo ni oglasil, stopi sam k oknu in vpraša boječe:

"Kdo je?"

"Manon," je odvrnil tih glas.

Gospod d'Estoubeillan je mislil: zdaj pa zdaj se utegne ustaviti sr-ce. Nagnil se je čez podoknico in ugledal žensko, zavito v florentin-ski plašč s kapuco. Brž je stisnil svečo med drgetajoče prste in stopil k vratom, da bi jih odprl. Zakrivaje z roko luč, ki je plapolala v vetru, se je z negotovimi koraki približal ženski gosti. Manon je malec odgrnila kapuco in d'Estoubeillan je ugledal zapeljivi obraz ženske, ki ga je bila pre-varala.

"Ti si Manon? Nehvaležna Ma-non!" je dejal. Stisnil je žensko glavo v drhteče roke in jo je po-ljubil na ustnice. Tedaj je dekle vr-glo kapuco na ramena. Obraz se mu je doela odkril. Na njem se je odražal sij kužne mrzlice. Oči so žarele kakor dva živordeča ru-bina. Gospod d'Estoubeillan je dvignil svečo nekoliko više in je započel srepe poglede v to divjo lepoto.

Manon pa se je dala v grohot. Lomil jo je blazen smeh, da so ji polzele solze po obeh straneh maj-hun-ga, zardelega nosu.

"Zakaj se smeješ?" je vprašal puščavnik.

Manon, ki je bila čisto onemo-gla od smeha, mu pomoli roko. — D'Estoubeillan jo zgrabi za pesti in ji jame kričati v obraz: "Za-kaj? Zakaj?"

"Zato," odvrne Manon in si briše oči, "ker prihajam iz Mar-seilla in čutim da mi ni dobro."

Plemeniti gospod d'Estoubeil-lan je skočil k zidu. Videl je v tem hipu strašno resnico: V obraz to-liko ljubljene in oboževane Manon je bila zarisala globoke, trpe in zo-prne črte — črna Smrt.

BORBA Z BLAZNEŽI

O dveh slučajih borbe z blazne-ži poročajo pariški listi. Tako je v predmestju Marseille na ulici zblaznel delavec Adolphe Louison. Streljal je na nekega pasanta, pa je težko ranil redarja, ki mu je hotel odvzeti samokres. Blaznež je nato ustrelil nekega delavca ter ranil eno žensko in enega fanta. Čim je opazil, da prihaja večji od-delek policije, se je zabarikadiriral v bližnjo hišo in streljal na vsako-liki mladeniča ter se odpeljal ž njim domov. Drugi dan so se od-peljali fantovi starši za njima, to-da dom zaljubljene starke je bil prazen. Ptiki sta odleteli iz klet-ke. Starke je namreč računala s tem, da pridejo roditelji po sina in zato je odšla z njim v bližnji gozd, kjer sta nemoteno živela ljubavne sladkosti.

Fantovi roditelji so zaljubljeno starko ovađili radi omejitve ose-bne svobode.

Italija in Turčija

sta se začeli pogajati na Rodu za razmejitev vod med dodekaneški-mi otoki in turško obalo.

Italijansko časopisje

se postavlja na stran Bolgarije pri štipskem atentatu. "Piceolo" piše, da je z bolgarskega nacional-nega stališča treba priznati, da bolgarska vlada ne more ugoditi srbskim zahtevam.

AMERIŠKA LETALCA

poročnika Hegenberger in Maitland, ki sta poletela iz Californije na Havajsko otočje, sta bila odlikovana z zaslužnim križcem.

ČE SE STAR PANJ VNAME

Splošno se govori, da je roman-tika že davno izginila s sveta in da živimo v dobi materializma. V splošnem je to res, vendar so pa na svetu še ljudje, ki bi morali žive-ti pravzaprav v Balzacovi dobi. Često se pripeti, da zaljubljeni mladeniči ngrabi in odnese svojo iluzijo, redko se pa primeri, da bi se zaljubljena starka spoza-bila tako daleč, da bi ugrabila mlade-niča. To se je zgodilo v vasi Slatini v Podkarpatski Rusiji.

Zaljubljena starka Dudičeva je ugrabila in odnesla komaj 19 let starega kmetkega sina Feodora Balla, da bi pozneje žive-la z njim v ljubavnem razmerju. Ne da bi se zatekla k profesorju Voronovu, se je starka zadnje ča-se pomladila. Zlobni jeziki so go-vorili, da je zblaznela, kajti začel-la si je mazati vla lica in nositi švilene obleke, kakor dekle, ki sto-ji pred mojitvijo. Starke se je ču-tila kakor 16-letno dekle, čim je videla mladega Feodora Balla. Mladenec in njegova 80-letna lju-bica sta se čisto shajala in vsa vas je govorila o njunem razmerju.

Ko je stari Balla izvedel za si-novo ljubezen, je prišel v Slavino in vzel sina iz službe. Toda zaljub-ljena starka se ni dala lahko od-praviti. Te dni je prišla na dom svo-jega ljubčka in ga je kljub prote-stom njegovih roditeljev prišla za-roko in vlekla za seboj. Pred se-boj je čakal voz in starka je nalo-žila mladeniča ter se odpeljala ž njim domov. Drugi dan so se od-peljali fantovi starši za njima, to-da dom zaljubljene starke je bil prazen. Ptiki sta odleteli iz klet-ke. Starke je namreč računala s tem, da pridejo roditelji po sina in zato je odšla z njim v bližnji gozd, kjer sta nemoteno živela ljubavne sladkosti.

Fantovi roditelji so zaljubljeno starko ovađili radi omejitve ose-bne svobode.

CESARJEVI SLUŽABNIKI

BREZ RENTE

Pred dunajskim sodiščem se že leto in dan vleče pravda komornikov pokojnega avstrijskega cesar-ja Franca Jožefa, ki tožijo cesar-jeve sorodnike radi valorizacije vo-lil pokojnega monarha. Kot to-žileci nastopajo trije cesarjevi slu-ge: Evgen Ketterl, Jurij Rukovan-ski in Ludvik Eger ter cesarjev o-sebnj kuhar Karel Koch.

Četverica toži najbližje sorodni-ke pokojnega cesarja, njegovo vnukinjo Marijo Windischgratzovo in njegovo hčer princezo Gizelo Ba-varsko, od katerih zahtevajo ure-ditev in izplačilo svojih pokojnin v polnem obsegu. Cesar je namreč obdaroval v oporoki svoje naj-zvestejše služabnike ter jim je do-lobil primerne dosmrtno pokojnine. Ker je denar izgubil na vrednosti, pa so postala testamentarna dolo-čila zgolj formalna priznanja, ka-tera bi moralo sodišče kot juridična inštanca izravnati z materialnimi zahtevami časa.

Tožitelje je zastopal odvetnik dr. Frischauer, sorodnici pokojne-ga cesarja pa sta imeli za branite-lja dva advokata, ki sta dokazova-la, da je obstojala pretežna večina imetja cesarja Franca Jožefa v efektivih, ki so radi inflacije izgubili skoro vso vrednost. Vendar pa je Marija Windischgratzova deloma dogovorila z nekaterimi služabniki ter jim je odmerila ča-su odgovarjajoče dohodke. Ker pa je regulirala samo njihove osnovne prejemke, ne pa tudi doklad, je četverica tožbo obnovila, — in kar je posebno značilno za socialno pojmovanje dunajskih sodnikov — pred sodno inštanco propadla.

Poslovno posredovanje.

Naša banka si je zadala nalogo, da pomaga rojakom vzdrževati poslovne zveze z domovino.

Kdor ima v starem kraju sorodnike, pride včasih ne-pričakovano v položaj, da jim mora nujno denar poslati. Drugi zopet je napravil kupčijo, morda zaaral kako posestvo, ali prevzel domačijo, naker mora izplačati denar v najkraj-šem času.

Hiter prenos denarja je pa v slučajih potreben tudi onim, ki imajo vlog v starokrajških zavodih ali onim, ki hočejo novčruti zapuščine in posojila.

Denarna nakazila tja so za razne potrebe, prenosi od tam izvirajo iz raznih poslov. V vsakem slučaju mora iz-vrstiti banka nalog tako kot je potrebno in za stranko naj-bolj koristno. To pa zamore storiti le banka, ki ima tako razširjene zveze, toliko denarnega prometa in tako dolgo iz-kušnjo kot ima vse to FRANK SAKSER STATE BANK.

Ako ste naša stranka, ste se o tem že prepričali, sicer nam pa dajte ob prvi priliki priložnost, da Vam v Vašo lastno korist dokazemo vrednost našega bančnega poslovanja.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

STRAŠNA ZAKONSKA

TRAGEDIJA

Zločin, o katerem je razprav-ljala te dni praška porota, spo-minja na vihar, ki odnese streho. V treh sobah razkošno opremlje-nega stanovanja sta živela zakon-ca Vojtechovski, ki nista imela o-trok. Prvotno sta bivala na vele-posestvu, ki je bila last raznim strastem udanega moža. Tam sta preživela tri leta in ženi je življe-nje na kmetih zelo ugajalo. Priče-so po njeni smrti pripovedovale, kako je skrbela za gospodinjstvo. Pozneje sta zakonca prodala vele-posestvo in se preselila v mesto. Vojtechovski je dejal svoji ženi, da znaša njegovo premoženje 500.000 Kč. Morda je bilo teh tisočakov sa-mo 360, toda to ni važno. Nedvom-no je, da je bil Vojtechovski pre-možen in da je temu primerno tu-di živel. Veleposstvo, ki bi mu nu-dilo dovolj sredstev za vse življe-nje, je prodal kot nepotreben ba-last. Mož je bil brez poklica. To je bila prva nesreča njegovega zaka-nca. Časi, ko je smatrala boljša dru-žba delo za nekaj sramotnega, so že davno minuli in naziranja so se v tem pogledu temeljito izpreme-nila.

Mož je živel razkošno brez dela. Klatil se je po Pragi in lagal ze-ni, da išče službo. Ženo je pustil samo doma in vsa skrb za gospo-dinjstvo je legla na njena ramena.

Sirota je bila vajena življenja v naročju prirode in zato ni ču-da, da jo je velemestna atmosfera du-šila. Vajena je bila občeati v ve-seli družbi, toda mož jo je pustil samo brez razvedrila in zabave. Brezme gospodinjstva ni težko, še manj pa sramotno, toda med za-konej mora biti delo pravično raz-deljeno. Brisati prah ali čistiti parket ni sramota, pač pa postane nečastno za marljivo ženo, ako njein mož razmetava denar in se ne zmeni za domače ognjišče. Vojte-chovski je pustil ženo delati, sam pa je kupil dva luksuzna avtomo-bila in ustanovil nogometni klub, ki mu je služil v zabavo. Mož ne sme pokazati svoje duševne nad-vlade s tem, da pošlje ženo čez u-lico po pivo, samo da bi pokazal svojo prestiž. Vojtechovski je nepre-stano varal svojo ženo in ji lagal, kjer je le mogel. Vedno je našel kak izgovor, da je lahko po cele dneve izostajal. Nogometni klub mu je služil za izgovor, da je la-hko po praških barih popival in za-praviljal težke tisočake.

Porota je v tem primeru upo-števala v prvi vrsti način življenja lahkomišelnega salonskega junaka. Smrtna obsodba ni osvetila samo grozne smrti nesrečne žene, mar-več je obsodila tudi moža, ki je za-liteval zase vse pravice, ženi pa ni privoščil niti malo razvedrila in radosti.

Vprašanje je sedaj, kje si bodo o-sodiščenci iskali pravice, ko je sodišče odbilo en bloc njihove za-hteve.

STRAŠEN ČIN SKOPEGA

OČETA

Varšavska policija je te dni od-krila ogaben zločin, kakršnih ne najdemo mnogo v svetovni krimi-nalistiki. Eden najodličnejših var-šavskih meščanov, tvornicar mila Hassel, je imel svojega 30-letnega sina sedem let zaprtega v čumn-ti. Pred sedmimi leti bi moral sin odriniti k vojakom, dobil pa je hud živčni napad, ki pa je bil samo prehodnega značaja. Oče je bil ve-liki skopuh in ker se mu je zdelo škoda denarja, ni pozval zdravni-ka in nesrečni sin je popolnoma zblaznel. Domači so nato sklenili, da blaznega sina zapro v samotno celico. Sedaj, po sedmih letih, je policija anonimnim potom izvede-la o tem in vdrla je v tvorničarje-vo stanovanje.

Ubogega blaznega je našla v strašnem položaju. Ležal je v za-boju, slušal je do kosti, brada mu je segala do kolena. Nesrečnež je tekom sedmih let trpljenja popoln-ma ohromel. Brezsrčni roditelji so ga hranili samo s krompirjem in vodo. Prepeljali so ga v bolnico, kjer ga se boj umetno hranijo. Ne-loveški oče in drugi sin sta bila aretirana.

Lord Rothermere,

ki je že nekoliko utihnil, se je zo-pet oglasil z zahtavo po reviziji trianonske mirovne pogodbe. Čez dve leti, pravi v "Az Estu", da bo popolnoma uspel.

Na Češkem

so zaprli 13 osnovnih šol za narod-ne manjšice, ker ni dovolj otrok, da bi se izplačalo učiti.

Zaleski,

poljski minister, je prispel v Pa-riz, kjer se bo sestal z Briandom.

Za oslABLJENE in izčRpane
može in žene

Vse kot 35 let je Nuga-Tone učinko-vito pomagal bolehnim in na zdravju izčrpanim možem in ženam ter jim vrnil moč in krepost. Ono napravi močno bo-gato kri, ojača živce in sploh vse telesni sistem, večkrat že samo po par dnevni uporabi.

—Adv't.

Kako se potuje v
stari kraj in nazaj
v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je po-membno o potnih listih, prijavi in dru-gih stvarih. Vredno naše dolgoletne izkušnje Vam mi samoremo dati najboljše pogoje in priporočamo, vedno le prvotnega brosurarja.

Tudi nedravljeni samorejo po-tovati v stari kraj, toda preskrbeti si morajo dovoljenje ali permit iz Washingtona, bodisi za eno leto ali 6 mesecev in se mora delati pro-šnjo vsaj en mesec pred odpoto-va-njem in to naravnost v Washing-ton, D. C. na generalnega nasel-niškega komisarja.

Glasom odredbe, ki je stopila v veljavo 31. julija, 1926 se nikomur več ne polže permit po pošti, ampak ga mora iti iskati vsak posilec osebno, bodisi v najbližnji nasel-niški urad ali pa ga dobi v New Yo-ku pred odpotovanjem, kakor kaže v prošnji zaprosil. Kdor potuje van brez dovoljenja, potuje na svoje lastno odgovornost.

Kako dobiti svoje b
starega kraja.

Kdor želi dobiti sorodniki ali svoje b
starega kraja, naj nam prej piše za pošto, ali je Jugosla-vije bo pripadnih in tem letu 678 priselencev, toda polovica te kve-to je določena za ameriške držav-ljane, ki žele dobiti sem čarilo in otroke od 18. do 21. leta in pa na poljedelske delavce.

Ameriški državljani pa samorejo dobiti sem sene in otroke od 18. le-ta brez da bi bili šteti v kvoto, po-trebno pa je delati prošnjo v Wash-ington.

Prošnje pošiljajte na: Frank Sakser State Bank, 82 Cortlandt St., New York.

FRANK SAKSER
STATE BANK
82 CORTLANDT ST., NEW YORK

POČASNA SMRT

Bolesti bolečine, nervoznost, težav-no spuščanje vode — to je večkrat znamenje nevarnih neredov. Poskušajte svetovno slavno zdravilo za ledice, jetra, mehur in podobne bolezni. Pijte dosti vode ter vzemite

Izboren odjavljani pomirjevalec. Znan kot narodno zdravilo Holandske več kot 200 let. Pri vseh lekarnarjih v treh velikostih.

Glejte, da bo ime Gold Medal na vsaki škatli. Ne kupujte nadomestkov.

ANGLEŠKO-SLOVENSKO BERILO

English-Slovene Reader

Sestavil dr. F. J. KERN

CENA s poštnino SAMO \$3.—

Knjiga vsebuje začetne nauke o izgovarjavi angleških besed; vaje za učence angleščine; berila in članke s slikami ter kratek angleško slovenski in slovensko angleški besednjak (4000 besed).

Naročila pošljite na:

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

HARMONIKE

prvovrstnega izdelka:
NEMŠKE, KRAJNSKE, CHROMA-TIČNE, in PIANO HARMONIKE
Dobro in prodajajo tudi posamezne de za harmonike.

IZREZUJEM in GRAVIRAM VSAKO-VRSTNE BLIKE v celulozi z bliseri, kot tudi črke z vdelanimi kamni.

JOHN MIKUS

607 EDNA AVENUE,

CLEVELAND, OHIO

